

Svar på interpellation avseende Mottagningen mot våld i nära relationer i Uppsala (MVU) från Viviane Obaid (C)

Bakgrund

Mottagningen mot våld i nära relationer i Uppsala (MVU) är en ideell förening som driver en professionell behandlingsverksamhet för att motverka våld i nära relationer. Verksamheten har varit etablerad i Uppsala i 25 år och har haft ett välfungerande samarbete med Uppsala kommun. Fokus ligger på själva våldsutövandet och på de personer som använder våld, med målet att förebygga och förhindra våld i nära relationer.

Enligt Brottsförebyggande rådet uppger 13,6 procent av Sveriges befolkning att de har utsatts för våld i nära relation. Här i Uppsala inleddes 471 utredningar på Nexus under 2025. Våld i nära relation påverkar alltså många människor.

MVU har under det senaste året upplevt en kraftig nedgång i antalet personer som skrivs in för behandling. År 2023 hade verksamheten 70 inskrivna, medan man i april 2026 endast hade 12. Våld i nära relationer i Uppsala har knappast minskat i motsvarande omfattning. Enligt MVU beror nedgången snarare på att trösklarna för att få påbörja behandling har höjts.

Vägen till stöd har både blivit längre och mer komplicerad. Behandlarna beskriver att det numera krävs en hög grad av medvetenhet hos våldsutövaren för att beviljas stöd hos MVU, en medvetenhet som målgruppen ofta saknar. Den numera bristande samverkan mellan MVU och socialtjänsten gör därför att många våldsutövare inte får det stöd de behöver.

I en presentation från Socialnämnden i Uppsala kommun inför beredningen av Mål och budget 2027–2029 framgår dessutom att kommunen planerar en insats i egen regi för våldsutövare, vilket beräknas ge en besparing på 300 000 kronor. Detta skulle i praktiken innebära att den ideella föreningen MVU skulle behöva avveckla sin verksamhet i Uppsala, efter 25 år.

Mot den bakgrunden vill jag fråga Socialnämndens ordförande, Hanna Victoria-Mörck (V):

- Är det rimligt att öppna verksamhet för behandling av våldsutövare i egen regi i kommunen, i stället för att underlätta och stärka samverkan med den redan välfungerande aktören MVU?
- Har det gjorts en riskanalys, utöver en ekonomisk, över hur skiftet till egen regi kommer att påverka samhället och de som drabbas av våld i nära relation?

Svar

Arbetet mot våld i nära relation är avgörande både ur ett individ- och samhällsperspektiv. På individnivå handlar det om att skydda grundläggande mänskliga rättigheter, minska lidande och ge utsatta personer möjlighet till trygghet, hälsa och ett värdigt liv. Våld i nära relationer får ofta allvarliga konsekvenser, både fysiskt och psykiskt, och kan påverka livssituationen långt fram i tiden.

Ur ett samhällsperspektiv bidrar arbetet till ökad jämlikhet, trygghet och folkhälsa. Våld i nära relation innebär stora kostnader för samhället i form av vård, rättsväsende och sociala insatser, men också genom förlorad arbetsförmåga och livskvalitet. Genom att förebygga våld, stödja utsatta och arbeta med förövare kan samhället bryta destruktiva mönster och skapa långsiktigt hållbara och trygga livsvillkor för alla.

För socialnämnden har arbetet mot våld i nära relation varit en av de mest prioriterade frågorna sedan många år. Socialnämnden ser ständigt över möjligheten att utveckla arbetet för att uppnå Uppsala kommuns nollvision mot våld i nära relationer.

”I Uppsala blir ingen utsatt för våld i nära relationer, och alla får själva bestämma över sitt liv och sin kropp.”

De senaste åren har det bland annat inneburit att socialnämnden tillsammans med andra aktörer inrättat ett Resurscentrum mot hedersvåld via Nexus resurscentrum i Uppsala kommun, ingått idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Uppsala kvinnojour och arbetat med att förbättra förutsättningarna för ett tryggt stadigvarande boende för våldsutsatta.

I interpellationen skrivs att socialnämnden inför beredningen av Mål och budget 2027–2029 planerar en insats i egen regi för våldsutövare. I beredningen av mål och budget lämnar samtliga förvaltningar förslag på hur kommunens verksamheter kan utvecklas för att förbättra servicen till invånarna. Förslagen varierar i karaktär och innehåll och ska betraktas som arbetsmaterial.

Socialförvaltningen har i beredning föreslagit att en insats i egen regi för våldsutövare kan startas. Varken kommunfullmäktige eller socialnämnden har genom mål och budget, socialnämndens verksamhetsplan eller via något annat beslut, gett förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för en sådan verksamhet. Det pågår för närvarande inget utredningsarbete i förvaltningen i syfte att inför en verksamhet i egenregi.

Om nämnden i framtiden avser att införa en verksamhet i egen regi kommer det att föregås av ett utredningsuppdrag där konsekvenser för invånare, medarbetare och ekonomi ska belysas.

Hanna Victoria Mörck

Socialnämndens ordförande